

Praha 20. 3. 2008

10

Péče o pacienty užívající psychoaktivní látky v ambulantních a lůžkových zařízeních ČR v roce 2006

Health care about patients taking psychoactive substances in out-patient and in-patient establishments in Czech Republic in the year 2006

Souhrn

V roce 2006 bylo léčeno v ambulantních zdravotnických zařízeních 44 887 uživatelů návykových látek a oproti předchozímu roku jejich počet klesl o necelá 2 %. Celkem bylo hospitalizováno 49 990 případů se základní nebo vedlejší diagnózou F10–F19 ve všech lůžkových zařízeních ČR. Z toho bylo v psychiatrických léčebnách a psychiatrických odděleních nemocnic zaznamenáno celkem 15 549 hospitalizací se základní diagnózou F10–F19 a jejich počet klesl o 8,6 %. Dalších 5 463 hospitalizací se základní diagnózou F10–F19 bylo zaznamenáno na ostatních odděleních nemocnic a 28 978 hospitalizací bylo s vedlejší diagnózou F10–F19. Během sledovaného roku absolvovalo substituční terapii 949 osob. Proti roku 2005 stoupl počet substituentů o 14,2 %.

Summary

There were 44 887 users of addictive substances treated at out-patient care establishments in the year 2006. Compared with preceding year the number of users decreased by less than 2 %. Altogether there were 49 990 cases of hospitalizations with main or "other" diagnosis F10-F19 in all bed care establishments in Czech Republic. Of them 15 549 were in psychiatric institutes and hospital psychiatric wards with main diagnosis F10–F19 and their number decreased by 8.6 %. There were also 5 463 hospitalizations with main diagnosis F10–F19 registered at hospital non psychiatric wards. In 28 978 cases of hospitalizations any of diagnosis F10–F19 were recorded as "other" diagnosis. During the year 2006 got 949 people through substitute therapy. Compared with year 2005 the number of persons who got through substitute therapy increased by 14,2 %.

V této aktuální informaci byly použity údaje z přílohy výkazu A (MZ) 1-01 - Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení - obor psychiatrie. Tato příloha obsahuje informace o léčbě alkoholiků a toxikomanů (AT péče) a vyplňují ji všechna ambulantní pracoviště AT nebo psychiatrická oddělení - pracoviště, která registrují a zajišťují ambulantní péči AT pacientů. Dalším podkladem byly údaje z Národního registru hospitalizovaných a Národního registru uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek.

Ambulantní péče

Přílohu výkazu A (MZ) 1-01 vyplnilo 388 ambulantních oddělení a pracovišť, o 3 % méně než v roce 2005. Počet pacientů AT pracovišť, kteří tvořili tzv. „živou kartotéku“, tzn. pacienti, kteří se aktivně léčili a navštívili pracoviště v daném roce alespoň 1x (tedy jejich záznam není starší než 1 rok) byl v roce 2006 vykázan v počtu 44 887 pacientů. Z tohoto počtu pacientů tvořili 68 % muži a od roku 2000 se tento podíl výrazně nezměnil. Ve vývoji od roku 2000 nebyl zachycen jednotný trend a celkově počet pacientů „živé kartotéky“ vzrostl o 13 %. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2005.

Míra prevalence celkového počtu osob léčených na psychiatrických odděleních a AT poradnách byla nejvyšší ve věkové skupině 20–39 let u mužů i u žen (87 pacientů na 10 tisíc mužů a 38,5 pacientek na 10 tisíc žen) a ve věkové skupině 40–64 let, a to 67,6 pacientů na 10 tisíc mužů a 32,5 pacientek na 10 tisíc žen. Proti roku 2005 došlo k růstu počtu pacientů ve věku do 20 let, a to o více než jednu čtvrtinu u mužů i u žen (přesně o 21,4 % u mužů a 22 % u žen). Počet pacientů nad 20 let se téměř nezměnil, u mužů došlo k poklesu o 2,1 % a u žen o 0,3 %.

Při porovnání jednotlivých typů sledovaných psychoaktivních látek byla nejvyšší míra prevalence i ve sledovaném roce zjištěna u alkoholu (26,3 léčených osob na 10 tisíc obyvatel), proti roku 2005 došlo jen k nepatrnému snížení tohoto ukazatele, a to o necelá 2 %. Nejvíce pacientů v přepočtu na 10 tisíc osob bylo z důvodů problémů způsobených nadužíváním alkoholu léčeno v Královéhradeckém kraji (41,9 pacientů na 10 tisíc obyvatel), Zlínském kraji (39,5 pacientů) a Pardubickém kraji (37,1 pacientů). Nejnižší byl tento ukazatel v Ústeckém a Karlovarském kraji (necelých 10 pacientů na 10 tisíc obyvatel).

U nelegálních návykových látek (bez alkoholu a tabáku) bylo nejvíce pacientů léčeno v důsledku zneužívání opiátů a opioidů (4,5 pacientů na 10 tisíc obyvatel) s významným podílem uživatelů heroinu (3,3 pacientů na 10 tisíc obyvatel). Proti předchozímu roku došlo k poklesu míry prevalence u opiátů a opioidů o téměř 17 % a u heroinu o více než 8 %. Další drogou s vysokou mírou prevalence byla stimulancia (3,6 pacientů na 10 tisíc obyvatel), u kterých došlo proti roku 2005 k poklesu tohoto ukazatele o 10 %. Proti tomu se ale zvýšila míra prevalence o více než 15 % u nejrozšířenější látky ze stimulancií typicky české drogy metamfetaminu, známější pod názvem pervitin (3 pacienti na 10 tisíc obyvatel).

Nejvyšší míra prevalence u nelegálních návykových látek byla u osob ve věkové skupině 15–19 let jak u mužů, tak i u žen (49,3 pacientů na 10 tisíc mužů a 27 pacientek na 10 tisíc žen). O něco nižší míra prevalence byla u věkové skupiny 20–39 let (45,9 pacientů na 10 tisíc mužů a 19,5 pacientek na 10 tisíc žen).

U všech sledovaných skupin návykových látek byla zjištěna vyšší míra prevalence u mužů než u žen. Výjimku tvoří skupina sedativa a hypnotika (1,7 pacientů na 10 tisíc mužů a 2,5 pacientek na 10 tisíc žen). K největšímu poklesu pacientů proti předchozímu roku došlo u halucinogenů (o jednu třetinu léčených pacientů) a u opiátů a opioidů, a to o více než 16 %. Naopak k nárůstu došlo u kombinace drog (o 60 %) a u prchavých rozpustidel (o více než 7 %).

Z hlediska regionálního srovnání míry prevalence byly drogovou problematikou nejvíce zasaženy stejně jako v předchozím roce Hlavní město Praha (50,3 pacientů na 10 tisíc obyvatel) a Plzeňský kraj (23,5 pacientů na 10 tisíc obyvatel). Nejnižší byla míra prevalence v kraji Pardubickém a Zlínském (3,3 pacientů). Je nutné ale upozornit, že jsou pacienti sledováni podle sídla zdravotnického zařízení, nikoli podle adresy trvalého bydliště.

Mezi pacienty „živé kartotéky“ užívajících ilegální drogy bylo evidováno více než 30 % injekčních uživatelů. Nitrožilní aplikaci uvedlo téměř 43 % uživatelů metamfetaminu a dalších stimulancií, u opiátů a opioidů (i heroinu) to bylo necelých 33 % pacientů.

Ordinace poskytující péči AT pacientům navštěvují převážně pacienti závislí. Syndrom závislosti byl diagnostikován u téměř 80 % pacientů „živé kartotéky“, mezi uživateli nelegálních drog u více než 81 %.

Lůžková péče

V roce 2006 zajišťovalo psychiatrickou péči 31 psychiatrických oddělení nemocnic s 1 420 lůžky. Péči na těchto odděleních zajišťovalo 771,37 odborných pracovníků (počty pracovníků přepočtené podle délky úvazku), z toho 132,06 lékařů.

Dále psychiatrickou péči zajišťovalo 17 psychiatrických léčeben pro dospělé s 9 442 lůžky a 3 psychiatrické léčebny pro děti s 320 lůžky. Péči v těchto léčebnách zajišťovalo celkem 539,83 lékařů a 3 193,74 ZPBD.

Proti předchozímu roku bylo zrušeno jedno psychiatrické oddělení nemocnice a došlo ke snížení celkové lůžkové kapacity o více než 1 % (tj. o 115 lůžek).

Za jeden případ hospitalizace se považuje každé ukončení hospitalizace na jednom oddělení, ať již hospitalizace skončila propuštěním nebo úmrtím pacienta, či jeho přeložením na jiné oddělení zdravotnického zařízení. Jeden pacient může být během sledovaného období hospitalizován vícekrát a tím se počet hospitalizovaných a hospitalizací liší. V publikaci jsou uváděna data za případy hospitalizace.

V roce 2006 bylo v psychiatrických léčebnách a psychiatrických odděleních nemocnic zaznamenáno 10 689 hospitalizací se základní diagnózou poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (dg. F10), z toho bylo téměř 70 % mužů. Průměrná ošetrovací doba, po kterou byli pacienti hospitalizováni, byla 55,6 dne u mužů a 44,1 dne u žen. Pacienti s touto diagnózou tvořili 68,7 % všech hospitalizací pro poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním psychoaktivních látek (skupina dg. F10–F19).

Poprvé od roku 1999 dochází k meziročnímu snížení celkového počtu hospitalizací na poruchy vyvolané alkoholem. Proti roku 2005 jejich celkový počet klesl o 8,6 % a na tomto poklesu se větší měrou podíleli muži (o 10,6 %) než ženy (o 3,7 %).

Téměř polovina hospitalizací s diagnózou F10 byla ve věku od 40 do 54 let a nejčastějšími byly věkové skupiny 40–44 let a 50–54 let, každá s téměř 16 % z celkového počtu hospitalizací na diagnózu F10. Opakovaně bylo hospitalizováno téměř 41 % případů hospitalizace, poprvé v životě byla hospitalizována třetina případů a u 29 % hospitalizací pořadí nebylo zjištěno. V psychiatrických léčebnách a psychiatrických odděleních nemocnic zemřelo na tuto diagnózu v roce 2006 celkem 96 osob, tj. o jednu čtvrtinu méně než v předchozím roce a většinu tvořili muži (80 %).

U většiny pacientů s diagnózou F10 byla po propuštění nutná další ambulantní péče, a to buď dočasná (u téměř 43 % hospitalizací) nebo trvalá (u více než 41 % hospitalizací). U 6 % případů hospitalizace byla nutná ústavní léčba a pouze 9,3 % hospitalizací nepotřebovalo žádnou péči po propuštění z psychiatrické léčebny nebo psychiatrického oddělení nemocnice.

V souvislosti s užíváním nelegálních návykových látek (základní diagnózy F11–F16, F18 a F19) bylo nahlášeno celkem 4 858 hospitalizací, z toho téměř 70 % tvořili muži. Z tohoto počtu bylo necelých 44 % léčeno v důsledku zneužívání více drog a jiných psychoaktivních látek (dg. F19). Druhou nejčastější diagnózou byla diagnóza F15 - poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných stimulantů, a to 28 % hospitalizací u mužů a 32 % hospitalizací u žen. Téměř 18 % případů bylo hospitalizováno v důsledku zneužívání opiátů a opioidů (dg. F11). Mezi muži bylo jako další nejčastější diagnóza zneužívání cannabinoidů - F12, a to u 3 % pacientů, u žen to byla diagnóza F13 - poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním sedativ a hypnotik, a to více než 11 % z celkového počtu hospitalizací pacientek na základní diagnózy F11–F16, F18 a F19.

U nelegálních návykových látek byla průměrná ošetrovací doba 26,6 dne. U mužů nejdelší dobu, přibližně jeden měsíc, strávili pacienti s diagnózou F19, o dva dny méně

pak hospitalizovaní pacienti s diagnózou F15. U žen byly nejdéle hospitalizovány pacientky s diagnózou F12, a to 43,1 dne a s diagnózou F13 (přesně 34,3 dne).

V členění podle věkových skupin byly v roce 2006 téměř dvě třetiny hospitalizací pacientů na základní diagnózy F11–F19 ve věku 20–29 let, z toho byla nejčetnější věková skupina 20–24 let (přesně 30 %). Poprvé bylo na tyto diagnózy hospitalizováno téměř 33 %, opakovaně necelých 35 % případů a u zbytku hospitalizací se pořadí přijetí nepodařilo zjistit. V souvislosti s užíváním psychoaktivních látek zemřeli 4 pacienti, stejně jako v předchozím roce.

U více než 80 % hospitalizací se základní diagnózou F11–F19 byla nutná další ambulantní péče, u téměř 40 % trvalá a u 40 % dočasná ambulantní péče. V necelých deseti procentech případů hospitalizace byla nutná ústavní léčba a pouze 10,6 % hospitalizací na tyto diagnózy nepotřebovalo žádnou péči po propuštění z psychiatrické léčebny nebo psychiatrického oddělení nemocnice.

Na všech odděleních nemocnic bylo celkem s diagnózou F10 zaznamenáno 7 423 hospitalizací a v psychiatrických léčebnách to bylo celkem 7 985 hospitalizací. S diagnózou F11–F19 bylo na všech odděleních nemocnic hospitalizováno 2 373 případů a v psychiatrických léčebnách 3 231 případů.

V roce 2006 bylo ve všech lůžkových zařízeních 28 978 hospitalizací s vedlejší diagnózou F10–F19. Necelých 54 % případů z těchto hospitalizací mělo vedlejší diagnózu F10 - poruchy způsobené užíváním alkoholu, téměř 35 % mělo vedlejší diagnózu F17 - poruchy způsobené užíváním tabáku a necelých 12 % vedlejší diagnózu F11–F16, F18–F19 - poruchy způsobené užíváním ilegálních psychoaktivních látek. U ilegálních psychoaktivních látek měla největší podíl vedlejší diagnóza F19, a to 38 % a po cca 15 % měly shodně vedlejší diagnózy F11, F12, F13 a F15.

U vedlejší diagnózy F10 byla třetina hospitalizací se základní diagnózou z kapitoly XIX. - poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin, téměř 22 % z kapitoly V. - poruchy duševní a poruchy chování a více než 10 % případů bylo hospitalizováno se základní diagnózou z kapitoly XI. - nemoci trávicí soustavy.

Nejvíce případů s vedlejší diagnózou F17 bylo hospitalizováno se základní diagnózou z kapitoly IX. - nemoci oběhové soustavy, a to téměř čtvrtina z celkového počtu hospitalizací s touto vedlejší diagnózou. Více než 13 % hospitalizací mělo základní diagnózu z kapitoly II. - novotvary a více než 12 % z kapitoly X. - nemoci dýchací soustavy.

U poruch způsobených užíváním ilegálních psychoaktivních látek bylo nejvíce hospitalizací se základní diagnózou z kapitoly V. - poruchy duševní a poruchy chování, a to téměř 58 % a se základní diagnózou z kapitoly XIX. - poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin (8 %).

Hospitalizace s diagnózou F11–F16, F18–F19 (poruchy způsobené užíváním ilegálních psychoaktivních látek) měli významný podíl u základní diagnózy z kapitoly I. - některé infekční a parazitární nemoci, a to téměř 30 % hospitalizací na tuto základní diagnózu a u základní diagnózy z kapitoly XV. - těhotenství, porod a šestinedělí (26 % hospitalizací).

S věkem pacienta se mění i způsob péče. Mladší pacienti se ze závislosti léčili častěji v ambulantních zdravotnických zařízeních, starší pacienti byli častěji hospitalizováni v psychiatrických léčebnách a psychiatrických odděleních nemocnic. U diagnózy F10 byla u ambulantních pacientů nejvyšší míra prevalence ve věku 20–39 let a téměř polovina hospitalizací byla u pacientů ve věku 40–54 let. U diagnóz F11–F19 měli nejvyšší míru prevalence ambulantní pacienti ve věku 15–19 let a téměř dvě třetiny hospitalizací byly u pacientů ve věku 20–29 let.

Vypracovala: Ing. Blanka Nechanská

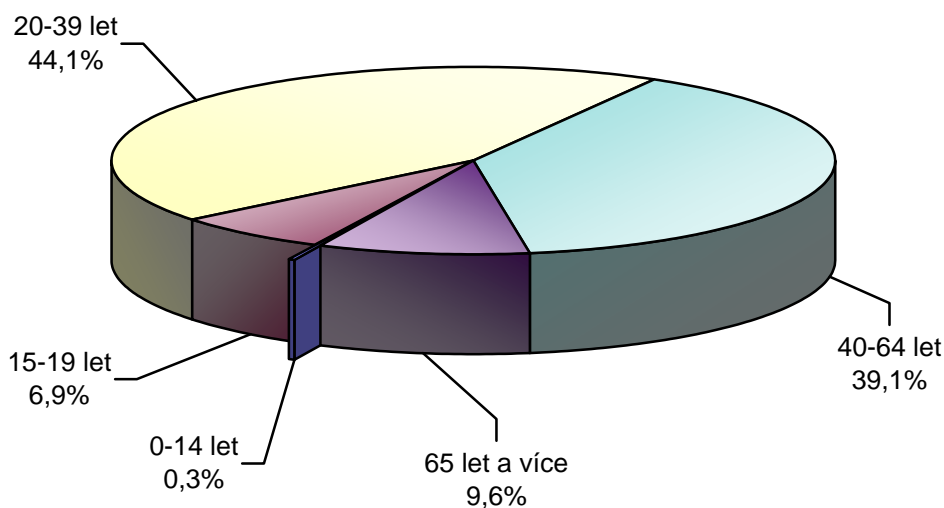
Pacienti "živé kartotéky" podle psychoaktivní látky a věku v ambulantních zařízeních

Psychoaktivní látka - pacienti "živé kartotéky"	0 - 14 let		15 - 19 let		20 - 39 let		40 - 64 let		65 let a více		Celkem	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Alkohol	17	20	330	148	6 168	2 596	9 843	4 570	2 222	1 052	18 580	8 386
Tabák	1	-	66	28	404	300	386	277	53	14	910	619
Opiáty a opioidy	15	20	237	133	2 647	1 058	402	80	30	18	3 331	1 309
z toho heroin	2	1	126	77	2 010	821	264	44	5	7	2 407	950
Cannabinoidy	30	12	497	242	611	171	94	5	16	3	1 248	433
Sedativa a hypnotika	5	11	58	48	336	434	360	601	112	225	871	1 319
Kokain	-	-	2	2	27	1	12	1	-	-	41	4
Stimulancia	7	7	485	291	1 986	671	225	52	17	5	2 720	1 026
z toho metamfetamin	3	7	404	236	1 668	534	176	24	3	-	2 254	801
Halucinogeny	-	-	24	10	55	25	19	2	-	2	98	39
Prchavá rozpustidla	8	-	63	6	78	5	21	6	-	-	170	17
Kombinace drog	1	2	275	127	1 566	587	358	191	252	272	2 452	1 179
Jiné	-	-	3	1	34	30	27	34	2	4	66	69
Ilegální drogy - celkem	66	52	1 644	860	7 340	2 982	1 518	972	429	529	10 997	5 395
Celkový počet pacientů v "živé kartotéce"	84	72	2 040	1 036	13 912	5 878	11 747	5 819	2 704	1 595	30 487	14 400

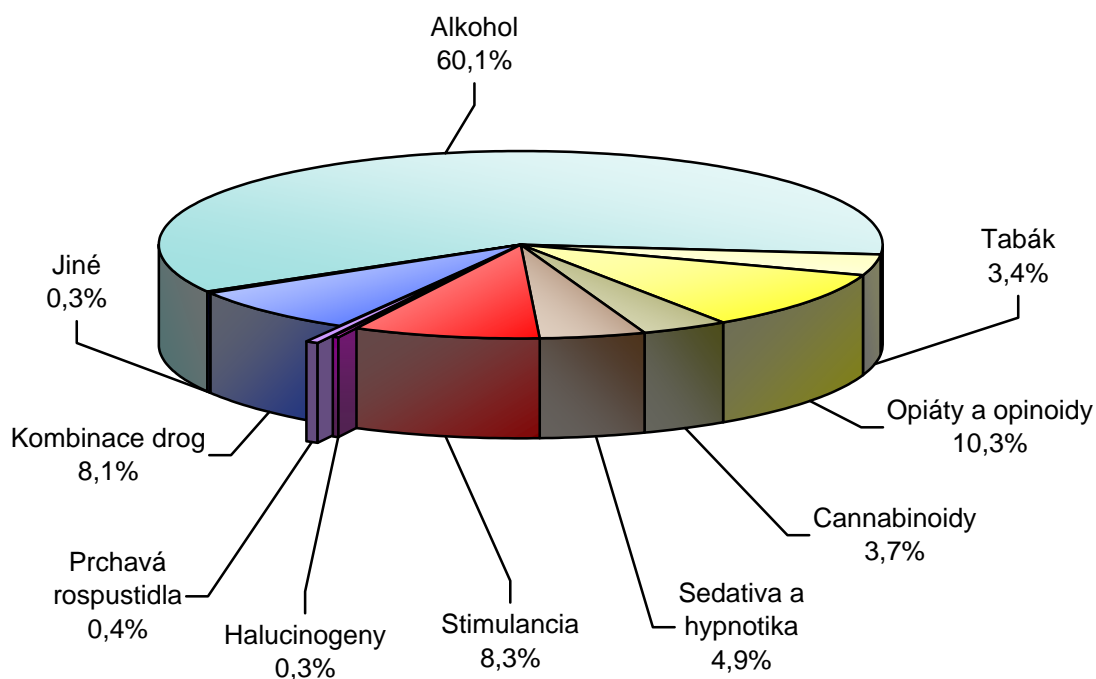
Pacienti "živé kartotéky" podle způsobu aplikace a komplikací v ambulantních zařízeních

Psychoaktivní látka - pacienti "živé kartotéky"	Prevalence			Injekční			Intoxikace, prouchy chování (%)	Somatické a psych. poškození (%)	Závislost (%)
	na 10 000 obyvatel			aplikace drog (%)					
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem			
Alkohol	37,1	16,0	26,3	x	x	x	8,8	13,5	77,8
Tabák	1,8	1,2	1,5	x	x	x	3,6	8,8	87,6
Opiáty a opioidy	6,6	2,5	4,5	32,4	32,7	32,5	6,2	4,2	89,6
z toho heroin	4,8	1,8	3,3	30,7	37,5	32,6	2,9	2,4	94,7
Cannabinoidy	2,5	0,8	1,6	0,6	0,2	0,5	25,6	8,6	65,7
Sedativa a hypnotika	1,7	2,5	2,1	0,8	0,9	0,9	15,8	10,9	73,3
Kokain	0,1	-	-	-	-	-	20,0	17,8	62,2
Stimulancia	5,4	2,0	3,6	41,9	45,5	42,9	11,4	9,2	79,4
z toho metamfetamin	4,5	1,5	3,0	40,8	48,9	42,9	11,1	7,7	81,1
Halucinogeny	0,2	0,1	0,1	1,0	0,0	0,7	33,6	8,0	58,4
Prchavá rozpustidla	0,3	-	0,2	-	-	-	28,9	19,3	51,9
Kombinace drog	4,9	2,2	3,5	44,2	60,2	49,4	4,8	4,0	91,1
Jiné	0,1	0,1	0,1	-	-	-	23,0	56,3	20,7
Ilegální drogy - celkem	21,9	10,3	16,0	30,2	30,0	30,1	11,0	7,3	81,6
Celkový počet pacientů v "živé kartotéce"	60,8	27,4	43,7	10,9	11,2	11,0	9,4	11,1	79,5

**Podíl pacientů "živé kartotéky" ambulantních pracovišť AT
nebo psychiatrických zařízení podle věku**

**Podíl užívaných psychoaktivních látek u pacientů
"živé kartotéky" - celkem**

Počet hospitalizovaných podle základních diagnóz a pohlaví

Diagnóza	Muži			Ženy			Celkem		
	absolutně	na 100 000 obyvatel	prům. ošetř. doba	absolutně	na 100 000 obyvatel	prům. ošetř. doba	absolutně	na 100 000 obyvatel	prům. ošetř. doba
F10	7 433	148,3	55,6	3 256	62,0	44,1	10 689	104,1	52,1
F11	625	12,5	17,2	233	4,4	12,1	858	8,4	15,8
F12	102	2,0	22,0	8	0,2	43,1	110	1,1	23,5
F13	74	1,5	25,8	166	3,2	34,3	240	2,3	31,6
F14	5	0,1	10,8	2	0,0	1,0	7	0,1	8,0
F15	935	18,7	28,1	478	9,1	25,3	1 413	13,8	27,2
F16	3	0,1	9,7	2	0,0	12,0	5	0,0	10,6
F17	1	0,0	6,0	1	0,0	34,0	2	0,0	20,0
F18	87	1,7	23,5	8	0,2	16,5	95	0,9	22,9
F19	1 553	31,0	30,6	577	11,0	30,0	2 130	20,7	30,4
Celkem	10 818	215,8	46,6	4 731	90,1	38,5	15 549	151,5	44,1

Počet hospitalizovaných podle skupin základních diagnóz a věkových skupin

Věková skupina	F10			F11-F19			Celkem		
	počet hosp.	poprvé v životě	zemřelí	počet hosp.	poprvé v životě	zemřelí	počet hosp.	poprvé v životě	zemřelí
0 - 3	2	2	-	-	-	-	2	2	-
10 - 14	3	3	-	17	8	-	20	11	-
15 - 17	26	13	-	253	101	-	279	114	-
18 - 19	42	18	-	447	198	-	489	216	-
20 - 24	276	96	-	1 458	495	-	1 734	591	-
25- 29	704	276	1	1 320	381	-	2 024	657	1
30 - 34	1 195	401	1	512	144	-	1 707	545	1
35 - 39	1 369	406	5	288	79	2	1 657	485	7
40 - 44	1 706	521	2	161	48	1	1 867	569	3
45 - 49	1 660	473	13	121	33	1	1 781	506	14
50 - 54	1 704	491	9	101	34	-	1 805	525	9
55 - 59	1 140	285	18	75	25	-	1 215	310	18
60 - 64	532	131	23	44	16	-	576	147	23
65 - 69	202	59	16	22	8	-	224	67	16
70 - 74	70	18	5	15	7	-	85	25	5
75 - 79	38	13	2	5	1	-	43	14	2
80+	20	4	1	21	1	-	41	5	1
Celkem	10 689	3 210	96	4 860	1 579	4	15 549	4 789	100

Počet hospitalizovaných podle skupin základních diagnóz, potřeby další péče a pohlaví

Další péče	F10				F11-F19			
	muži		ženy		muži		ženy	
	absol.	průměrný věk	absol.	průměrný věk	absol.	průměrný věk	absol.	průměrný věk
Žádná	611	45,6	391	44,5	316	28,7	199	26,2
Dočasná ambulantní	3 295	42,9	1 279	43,8	1 345	26,9	560	27,5
Trvalá ambulantní	2 987	44,9	1 429	45,3	1 394	28,4	574	31,8
Ústavní léčba	493	47,7	145	45,9	314	26,8	130	24,9
Ústav.sociál.služba	37	58,1	10	52,3	12	30,2	11	39,3
Domácí ošetřov.péče	9	54,8	2	50,0	3	44,3	1	28,0
Lázeňská péče	1	28,0	-	-	1	27,0	-	-
Celkem	7 433	44,3	3 256	44,7	3 385	27,7	1 475	28,9

Počet hospitalizací podle vedlejších diagnózou

Základní diagnóza podle kapitol	Vedlejší diagnózy										Celkem
	F10	F11	F12	F14	F13	F15	F16	F17	F18	F19	
I. Některé inf. a paraz. nem.	183	32	8	1	1	70	2	236	2	65	600
II. Novotvary	342	22	9	8	2	7	1	1 308	2	15	1 716
III. Nem. krve, krevetvor. org.	59	-	-	2	-	3	-	38	-	1	103
IV. Nem. endokrin., výživy	258	10	3	3	1	7	-	226	1	7	516
V. Poruchy dušev. a chov.	3 428	89	317	332	4	257	13	390	27	916	5 773
VI. Nemoci nervové soust.	1 581	39	19	15	2	6	3	429	5	29	2 128
VII. Nemoci oka	17	1	-	-	-	-	-	21	-	3	42
VIII. N. ucha, bradav. výběž.	10	-	-	-	1	6	-	26	-	-	43
IX. Nem. oběhové soustavy	1 037	51	13	14	1	23	6	2 366	6	24	3 541
X. Nem. dýchací soustavy	477	40	9	5	3	9	1	1 266	3	12	1 825
XI. Nem. trávicí soustavy	1 643	37	13	15	2	19	10	702	6	31	2 478
XII. Nemoci kůže	104	17	-	4	-	7	-	110	3	14	259
XIII. Nem. sval.,kost. soust.	253	29	5	3	5	3	1	1 016	2	15	1 332
XIV. Nem. moč.,pohl. soust.	139	9	3	2	2	4	1	266	2	8	436
XV. Těhotenství, porod	18	14	8	4	2	11	4	211	2	37	311
XVII. Vrozené vady, deform.	9	1	-	-	-	-	-	8	-	-	18
XVIII. Abnorm. klin. stavy	717	39	25	21	1	11	5	673	6	42	1 540
XIX. Poranění, otravy	5 153	78	23	23	5	37	12	532	11	66	5 940
XXI. Faktory ovliv. zdr. stav	129	6	1	4	2	3	-	217	3	12	377
Celkem	15 557	514	456	456	34	483	59	10 041	81	1 297	28 978

Substituční léčba

Od května roku 2000 funguje v České republice Národní registr uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek (dále jen Registr substituce), jehož správcem je Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR.

Substituční terapii poskytovalo zpočátku 8 akreditovaných pracovišť a jejich počet postupně narostl až ke 14 zařízením. Zlomovým se stal rok 2006, kdy bylo otevřeno nové substituční centrum v Karlových Varech, a do Registru substituce bylo zařazeno také centrum ambulantní detoxifikace a substituce Sananim. Dále pak začala, v rámci pilotního projektu poskytování substituční léčby ve výkonu trestu, léčit závislé na opiátech také dvě vězeňská zařízení (jmenovitě: věznice Příbram a Vazební věznice Praha-Ruzyně).

Od založení Registru substituce do konce roku 2006 bylo zaznamenáno celkem 3 607 přijetí. V období od 1. ledna 2006 do 31. prosince 2006 bylo evidováno 622 přijetí a 495 ukončení. V tomto roce absolvovalo substituční terapii 949 osob, ve věkové skupině od 15 do 54 let, přičemž nejstaršími pacienty byli muži. Oproti předchozímu roku tak počet substituentů stoupl o 14,2 %.

Počet pacientů, kteří byli v roce 2006 léčeni substitucí, podle věku a pohlaví

Věková skupina	Muži	Ženy	Celkem
15-19	17	22	39
20-24	183	118	301
25-29	274	109	383
30-34	95	24	119
35-39	53	11	64
40-44	25	3	28
45-49	7	1	8
50-54	7	-	7
55 +	-	-	-
Celkem	661	288	949